

Atskaite par dalību COPA–COGECA un EK darba grupā

Bioenerģija, biotehnoloģija

28. – 29. janvārī 2014., Brisele

Izskatāmie jautājumi:

1. ILUC;
2. RED/FQD direktīvas ieviešana: RED regulas V pielikuma pārskatīšana un FQD IV pielikuma pārskatīšana;
3. Enerģijas nodokļu sistēmas direktīva;
4. EK klimata un enerģijas pakete 2030;
5. Darba grupas vadītāja vēlēšanas;
6. Vides mērķi saistībā ar 2030.gada perspektīvām;
7. Transports un 2030.gada mērķi;
8. Tirdzniecība un tirgus perspektīvas.

1. – 2. Darba grupas vadītājs un COPA-COGECA biroja pārstāve informē par ILUC esošo situāciju Eiropas Komisijā (EK), Padomē un Eiropas Parlamentā

Atjaunojamo energoresursu (AER) izvērztie mērķi: EK priekšlikums ir vismaz 10% transporta sektorā; Eiropas Parlaments priekšlikums ir vismaz 10% transporta sektorā, ieskaitot atjaunojamo elektroenerģiju; Padomē priekšlikums ir vismaz 10% transporta sektorā, ieskaitot atjaunojamo elektroenerģiju ceļu un dzelzceļu sektoram; COPA-COGECA priekšlikums ir vismaz 10% transporta sektorā.

FQD izvērztie mērķi starp Eiropas institūcijām ir nemainīgi.

Dalībvalstīm atšķiras viedoklis par biodegvielas, kuru ražošanā izmanto pārtikas graudus, robežām:

- 7% robeža ir pieņemama Francijai, Portugālei, Čehijai, Rumānijai, Maltai un Latvijai.
- Vismaz 7% robeža - Portugāle, Slovākija, Malta, Bulgārija, Rumānija, Ungārija, Polija un Čehija.
- Zemāk par 7% robežu – Beļģija, Itālija (6%), Latvija, Kipra, Somija, Anglija (5%), Īrija (5%) un Dānija (5%).

Saistībā ar biodegvielu, piedāvājumi no Eiropas institūcijām ir sekojoši:

- EK – 5% robeža biodegvielai no pārtikas graudaugiem, kuri ir uzskaitīti RED 2011.
- EP – 6% robeža iekļauj sevī graudaugus (pārtikas un nepārtikas), 7.5 % etanola degvielā, izmantoto cepamo eļļu un dzīvnieku tauku, atbilstoši RED un FQD.
- PADOME – 7% robeža biodegvielai no pārtikas graudaugiem, izmantotās eļļas un dzīvnieku taukiem atbilstoši RED.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” 2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

- COPA-COGECA – nenoteikt robežas, taču ne mazāk kā 8% robeža biodegvielai no pārtikas graudaugiem.

Mērķi nākamās paaudzes biodegvielai: EK nav noteikti mērķi; EP – vismaz 0,5% līdz 2016.gadam, vismaz 2,5% līdz 2020.gadam no atkritumiem, salmiem, mēsliem, jēlglicerīna, cukurniedru raušiem, vīnogu atspaidām, riekstu čaumalām, sēnalām, koku mizām, zariem un lapām; Padome – atstāj katras dalībvalsts ziņā noteikt robežas; COPA – COGECA – vismaz 2% līdz 2020.gadam.

Dalībvalstu viedoklis – Nākamās paaudzes biodegvielā ir ieinteresētas Itālija (sasniedzamais mērķis 2-2,5%), Dānija, Luksemburga, Nīderlande, Īrija un Slovēnija.

3. Enerģijas nodokļu sistēmas direktīva;

Par enerģijas nodokļu sistēmu tiek turpinātas diskusijas pie jaunu enerģijas nodokļu struktūras, joprojām tiek runāts sadalīt energoproduktu minimālo nodokļa likmi divās daļās:

- viena būs atkarīga no energoproduktu CO₂ emisijas; CO₂ nodokli nepiemēros energoresursiem, kuri pašlaik vai nākotnē tiks atzīti par tādiem, kuri neveic CO₂ emisiju.
- otrajā ņems vērā enerģijas saturu uz vienu **GJ**, neatkarīgi no energoprodukta, lai stimulētu energotaupību.

4. EK klimata un enerģijas pakete 2030

Komisija uzskata, ka jaunā 2030.gada klimata un enerģētikas politikas satvara galvenajos elementos būtu jāiekļauj ES līmeņa mērķis par siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu, kas saistošu valstu mērķu veidā taisnīgi sadalīts starp dalībvalstīm; emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas reforma; ES līmeņa mērķis attiecībā uz atjaunojamo energoresursu īpatsvaru un jauns Eiropas pārvaldības process attiecībā uz enerģētikas un klimata politiku, kura pamatā ir dalībvalstu plāni par konkurētspējīgu, drošu un ilgtspējīgu enerģiju. Energoefektivitātei joprojām būs nozīmīga loma, lai sasniegtu ES mērķus klimata un enerģētikas jomā, un šis jautājums tiks risināts pārskatīšanā, kas tiks pabeigta vēlāk 2014.gadā.

Komisija aicina Padomi un Eiropas Parlamentu līdz 2014.gada beigām vienoties, ka sarunās, kas noslēgsies 2015.gada decembrī Parīzē, ES līdz 2015.gada sākumam apsolītu samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 40%. Komisija arī aicina Padomi un Eiropas Parlamentu apstiprināt ES līmeņa mērķi par atjaunojamo energoresursu īpatsvaru vismaz 27% apmērā ES patēriņā līdz 2030.gadam, kas būtu jāsasniedz, izmantojot konkrētas saistības, ko nosaka pašas dalībvalstis, kā arī pastiprinātus ES līmeņa izpildes mehānismus un rādītājus.

5. Darba grupas vadītāja vēlēšanas

Vadītāja vēlēšanās piedalījās 23 eksperti no dalībvalstīm, tika izvirzīts viens kandidāts. Balsojums noslēdzās ar 21 „par” un 2 „atturas”. Par darba grupas vadītāju ievēlēts - Jean-Michel ASPAR.

6. Vides mērķi saistībā ar 2030.gada perspektīvām

Komisija kā galveno elementu ES enerģētikas un klimata politikā 2030.gadam ierosina noteikt jaunu ES siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas mērķi, proti, par 40% mazākas emisijas nekā 1990. gadā.

Papildus tam tiktu noteikts saskaņots Eiropas līmeņa pamatmērķis par atjaunojamiem energoresursiem vismaz 27% apmērā, dodot dalībvalstīm iespēju noteikt valstu mērķus. Jautājums par to, kā vislabāk panākt optimālus enerģijas ietaupījumus 2030.gadā, tiks sīkāk analizēts, veicot Energoefektivitātes direktīvas pārskatīšanu, ko pabeigs vēlāk 2014. gadā.

7. Transports un 2030.gada mērķi

Baltajā grāmatā par transporta politiku tika noteikts mērķis līdz 2050.gadam samazināt transporta nozarē radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju par 60% salīdzinājumā ar 1990.gada līmeni un līdz 2030.gadam – aptuveni par 20% salīdzinājumā ar 2008.gada emisijas līmeni.

Laika posmā no 1990.gada līdz 2007.gadam siltumnīcefekta gāzu emisijas apjoms pieauga par 33%, bet kopš tā laika tas ir samazinājies, pateicoties augstajām naftas cenām, lielākai pasažieru automobiļu energoefektivitātei un lēnākai izaugsmei mobilitātes jomā. Paredzams, ka šī tendence turpināsies līdz 2020.gadam, bet pēc tam būs nepieciešams pielikt vairāk pūļu, lai sasniegtu Baltajā grāmatā izvirzītos mērķus.

8. Tirdzniecība un tirgus perspektīvas

Saistībā ar lauksaimniecības tirgus perspektīvām pēc 2020.gada – tika prezentēta informatīva grāmata, kura tiek pievienota šai atskaitei, kā pielikums.

Aktuāls jautājums kļuva par pirmās paaudzes biodegvielu, to atbalstīšanu un aizsardzību no importētajās biodegvielās. Kā piemēru izteica Polijas pārstāvis - biodegvielas ražošana tiek atbalstīta Eiropas Savienībā, taču lielāko daļu atbalsta saņem importētāji jeb ASV, kam biodegvielas ražošanas izmaksas ir zemākas, jo tiek izmantotas cukurniedres un palmu eļļas, kā rezultātā Eiropas Savienības dalībvalstis atbalsta biodegvielas ražošana Eiropas Savienībā, taču lielākais atbalsts aiziet ne Eiropas dalībvalstīm. Iepriekš minētais jautājums tiks izmeklēts un par rezultātiem tiks informēta EK.

Kopumā Eiropas Savienībai pieņemtāka būs bioenerģija, kas tiks iegūta no atkritumiem un nepārtikas izejvielām, līdz ar to pakāpeniski tiks samazināts atbalsts pirmās paaudzes biodegvielai un vairāk atbalstītas jaunās paaudzes biodegvielas. Protams, jāsaprot, ka pāreja nenotiks uzreiz, bet pakāpeniski, jo uzņēmēji ir investējuši pārstrādes infrastruktūrās, kā rezultātā strauja prasību maiņa var negatīvi ietekmēt ikvienu nozarē iesaistīto cilvēku un ikvienas dalībvalsts tautsaimniecību.

Oskars Cīrulis

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” 2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.